



FREDRIKSTAD KOMMUNE



Retningslinjer for miljøtiltak i landbruket

Fredrikstad kommune 2024–2027

Vedtatt av
Næringsutvalget

Dato
31.01.24



Innhold

1	Bakgrunn og status	2
1.1	Kommunens plikt til å lage retningslinjer for tildeling av tilskudd	2
1.2	Status og utfordringer	2
2	Retningslinjer for SMIL	3
2.1	Krav til søknaden	3
2.2	Tilskuddssatser	3
2.3	Prioritering av tiltak	3
2.4	Søknadsfrist	5
2.5	Utbetaling av tilskudd og kontroll med bruk av midler	5
3	Retningslinjer for NMSK	6
3.1	Krav til søknaden	6
3.2	Tilskuddssatser	6
3.3	Prioritering av tiltak	7
3.4	Søknadsfrist	7
3.5	Utbetaling av tilskudd og kontroll med bruk av midler	7

1 Bakgrunn og status

1.1 Kommunens plikt til å lage retningslinjer for tildeling av tilskudd

Bønder og grunneiere kan søke om tilskudd til miljøtiltak på jordbruksarealer og i skog. Ordningene for SMIL og NMSK er hjemlet i henholdsvis *forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket*, og *forskrift om nærings- og miljøtiltak i skogbruket*.

Begge forskriftene angir at kommunen skal fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader, og at disse skal utarbeides i dialog med statsforvalter og næringsorganisasjonene.

1.2 Status og utfordringer

I Fredrikstad renner flere jordbruksbekker, som alle i større eller mindre grad har utfordringer knyttet til erosjon, flom og forurensing. Bekkene tilføres både næringsstoffer fra gjødsling og fra kloakk. Flere av bekkedragene er registrert som viktige naturtyper, og noen av dem er også sjørrettbekker. Fredrikstad kommune har utarbeidet en lokal handlingsplan for bekker.

Kanaliseringspolitikken har medført ensidig kornproduksjon, noe som går ut over artsmangfold av planter, insekter og dyr. Enkelte bygningstyper har ikke lengre en plass i gårdsdriften og forfaller, det samme gjelder gårdsdammer som kan forsvinne fra landskapsbildet.

Endringer i klimaet gir også utfordringer i landbruket. Det gjør seg spesielt gjeldende på økt sannsynlighet for kraftige nedbørsperioder og nedbørsflommer. Dette medfører at kapasiteten på mange av landbrukets hydrotekniske anlegg blir for liten. I vassdrag påvirker nedbørsmønsteret graving og ras i kantene og ved utløp av hydrotekniske anlegg/drenering.

Flere av de bakkehekkende fugleartene har sine leveområder på dyrket mark. Intensiv jordbruksdrift er en av årsakene til at disse er i sterk nedgang.

Milde og våte vintre gir utfordringer for skogbruket ved hogst. Samtidig vil forandringene i vær og klima kreve mer stabile bestand som tåler vær og vind bedre. For å møte disse utfordringene blir skogskjøtsel viktig. Rett skogskjøtsel kan gi mer stormsterk skog, som har bedre helse og god kvalitet.

Videre er skogen viktig som et sted for rekreasjon og opplevelser. I utøvelsen av skogbruket skal man derfor sikre disse formålene, interessene og verdiene. Det vil kunne være utfordringer ved å balansere næringsutøvelsen og sikre opplevelseskvalitet og biologisk mangfold.

2 Retningslinjer for SMIL

Behandling av søknader om tilskudd følger bestemmelsene i *forskrift om spesielle miljøtiltak i landbruket*. Under følger de lokale retningslinjene som gjelder for behandling av søknader ut over bestemmelsene i nevnte forskrift.

2.1 Krav til søknaden

Søknaden skal inneholde følgende informasjon:

- Kostnadsoverslag for omsøkte tiltak. Overslaget skal vise hvordan kostnadene er fordelt på ulike deler av tiltaket. Dersom utgifter til arbeidstimer er en del av kostnadene, skal det opplyses hvor mange timer det gjelder.
- Anbud fra entreprenør eller lignende skal vedlegges søknaden. I søknaden skal det føres opp en forenklet finansieringsplan. I planen skal det framgå hvor mye tilskudd det søkes om, egen finansiering, eventuell annen finansiering og eget arbeid.

2.2 Tilskuddssatser

Følgende satser legges til grunn ved beregning av tilskudd:

Type arbeid	Sats
Eget arbeid	400 kr/t
Eget arbeid m motorsag/ryddesag	450 kr/t
Eget arbeid m traktor og redskap	700 kr/t
Eget arbeid med gravemaskin inntil 8 tonn	750 kr/t
Eget arbeid med gravemaskin fra 8 tonn og over	850 kr/t
Gjerding	130 kr/lm
Avskjæringsgrøfter	60 kr/lm

2.3 Prioritering av tiltak

Mål - Hovedtype tiltak i prioritert rekkefølge	Eksempel på tiltak	Maks tilskudd
1 Planlegging og tilrettelegging	Gjelder store helhetlige prosjekter over større områder og med flere aktører, for eksempel i tilknytning til vassdrag. I noen tilfeller geoteknisk utredning dersom det er behov før gjennomføring av miljøtiltak.	100 %, maks kr. 200 000
2 Forurensningstiltak: Begrense og hindre forurensing og erosjon til vann og vassdrag	Gjenåpning av bekkelukkinger	100 %
	Utbedring og supplering av hydrotekniske anlegg, som avskjæringsgrøfter, sikring av inn og utløp fra lukkede rør, erosjonsforebygging i åpne løp, reparasjon av nevnte tiltak.	70 %
	Erosjonssikring av bekkekanter	70 %
	Flomdempende tiltak	70 %

		Etablering av fangdammer og vegetasjonssoner	70 %
		Miljøplantinger	70 %
		Omlegging av drift til mer miljøvennlig og ekstensiv planteproduksjon på spesielt erosjonsutsatte arealer.	70 %
		Støping av fast dekke ved gjødselhåndtering	70 %
3	Forurensningstiltak: Hindre utslipp av ammoniakk og klimagasser til luft	Etablering av permanent dekke over eksisterende gjødsellager	50 %
4	Kulturlandskapstiltak: Biologisk mangfold	Pollinatorvennlige tiltak, som istandsetting og bruk av slåttemark, naturbeiter, kystlynghei	70 %
		Fjerning av fremmede arter jf. fremmedartslista. Bekjemping av fortrinnsvis kjempebjørnekjeks, kjempespringfrø, slireknearter, kanadagullris, hagelupin og rynkerose	70 %
		Stell av kantsone mot skog	70 %
		Tiltak for bakkehekkende fugl i kulturlandskapet: vipestriper, lerkeruter, biotopvennlige kantsoner, fuglevennlig slått, skjøtsel for redusert predatortetthet.	100 %
5	Kulturlandskapstiltak: Friluftsliv og tilgjengelighet	Etablering, vedlikehold, merking av tursti, lette tilgjengelighet til kulturminner, kompensasjon for vesentlig ulempe forbundet med allmenn ferdsel oppsett av gjerde eller teknisk kryssing der ferdsel medfører behov for dette	70 %
6	Kulturlandskapstiltak: Kulturminner og kulturmiljøer	Istandsetting, vedlikehold, skjøtsel av: <ul style="list-style-type: none"> Boplasser hustuffer, ruiner, gårdshauger, gravhauger og –røyser, helleristninger, offersteder, rydningsrøyser, tre- og steingjerder, gamle veifar, stier, steinbroer, bygdeborger, varder. Verneverdige bygninger i gårdstun og mindre innretninger i dem, som bakerovn eller grue 	70 %, maks kr. 200 000 Det gis ikke tilskudd til fredede bygninger
7	Kulturlandskapstiltak og forurensningstiltak	Rydding av piggråd og gamle gjerder	50 %, maks kr. 150 000

2.4 Søknadsfrist

Årlig søknadsfrist er 15. april. Eventuell restpott eller omdisponerte midler fra andre kommuner, har søknadsfrist 1. oktober.

2.5 Utbetaling av tilskudd og kontroll med bruk av midler

Når tiltaket er utført, skal søker sende sluttrapport via Altinn med anmodning om utbetaling av tilskuddsbeløpet. Sluttrapporten må inneholde følgende:

- en beskrivelse av tiltaket og hvordan det er gjennomført.
- regnskap med kvitteringer for utgifter, og opplysninger om eventuell medfinansiering fra andre kilder.
- timelister for eget arbeid.

Deler av tilskuddet kan utbetales som forskudd, men minst 25 prosent av tilskuddet skal holdes tilbake inntil arbeidet er fullført, og sluttregnskapet er godkjent av kommunen.

3 Retningslinjer for NMSK

Behandling av søknader om tilskudd følger bestemmelsene i *forskrift om nærings- og miljøtiltak i skogbruket*. Under følger de lokale retningslinjene som gjelder for behandling av søknader ut over bestemmelsene i nevnte forskrift.

3.1 Krav til søknaden

Søknad med anmodning om utbetaling av tilskudd skal leveres digitalt via Altinn. Eventuelt kan den leveres ved å bruke egnet søknadsskjema på papir fra Landbruksdirektoratet (LDIR-909). Søknaden skal inneholde følgende informasjon:

- Faktura eller kostnadsoverslag for omsøkte tiltak.
 - Disse skal vise total kostnad, antall arbeidstimer, samt enhetskostnad eller timekostnad avhengig av tiltakstype.
- Geografisk plassering av tiltaket.
 - Ved bruk av elektronisk søknadsskjema kan tiltaket tegnes inn i Altinn.
 - Ved bruk av papirskjema kan det vedlegges et kart over omsøkte tiltak, eller oppgis på skjema i hvilke bestand fra skogbruksplanen tiltaket har blitt gjort i.

3.2 Tilskuddssatser

Tiltak	Tilskudd (%)	Begrensning i tilskudd	Maksimal kostnad som gir tilskudd
Ungskogpleie 1-4 meter gjennomsnittshøyde	Inntil 50 %	500 kroner per dekar	1 000 kroner per dekar
Ungskogpleie 4-10 meter gjennomsnittshøyde	Inntil 30 %	300 kroner per dekar	1 000 kroner per dekar
Planting av løvtrær	Inntil 25%.	25 kroner per plante	100 kroner per plante
Tiltak mot skogskade	Inntil 30 %	-	-

3.3 Prioritering av tiltak

Mål - Hovedtype tiltak i prioritert rekkefølge		Eksempel på tiltak	Maksimalt tilskudd
1	Ungskogpleie 1-4 meter gjennomsnittshøyde	<ul style="list-style-type: none"> Vegetasjonskontroll og avstandsregulering av barskog på minst 2 dekar. Minst 10 % løvskog og stedstilpasset treslagsblanding. Vegetasjonskontroll og avstandsregulering av løvskog på minst 2 dekar. Minst 70 % løvskog etter gjennomført tiltak med mål om kvalitetsvirke i løvskog. 	Inntil 50 %
2	Ungskogpleie 4-10 meter gjennomsnittshøyde	<ul style="list-style-type: none"> Vegetasjonskontroll og avstandsregulering av barskog på minst 2 dekar. Minst 10 % løvskog og stedstilpasset treslagsblanding. Vegetasjonskontroll og avstandsregulering av løvskog på minst 2 dekar. Minst 70 % løvskog etter gjennomført tiltak med mål om kvalitetsvirke i løvskog. 	Inntil 30 %
3	Planting av løvtrær	<ul style="list-style-type: none"> Planting av løvtrær. Det gis tilskudd til nyplanting, planting etter markberedning, samt suppleringsplanting etter hogst. 	Inntil 25 %
4	Tiltak mot skogskade	<ul style="list-style-type: none"> Tiltak for å redusere risikoen for skader på skogen. Tiltak og bestand skal godkjennes på forhånd av kommunen. 	Inntil 30 %

3.4 Søknadsfrist

Søknader behandles fortløpende.

3.5 Utbetaling av tilskudd og kontroll med bruk av midler

- Krav om utbetaling fra skogfondet skal sendes til kommunen senest innen ett år fra utgangen av det kalenderåret investeringen ble gjort.
- Alle krav om utbetaling skal være tilstrekkelig dokumentert, og skogeier har plikt til å legge fram den dokumentasjonen kommunen ber om.
- Skogeieren har plikt til å oppgi relevante opplysninger om tiltaket, vise tiltaket og akseptere de kontrolltiltak som offentlig skogadministrasjon bestemmer.
- Tiltaket skal være skogfaglig og miljømessig utført. Norsk PEFC Skogstandard skal følges.
- Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog. Skogeiere med mindre produktiv skog enn 10 dekar, kan søke dersom søknaden gjelder tiltak i samarbeid med flere eiendommer.
- Investeringer eller tiltak som er registrert på skogfondskonto, men ikke dekket med skogfond, kan dekkes med skogfondsmidler som blir innbetalt innen utgangen av det neste kalenderåret.
- Skogeiere som gjennomfører større investeringer eller tiltak kan få utbetalt skogfondsmidler etter hvert som investeringene blir gjennomført. For denne type investeringer kan kommunen også gi tilsagn om at denne tidsfristen kan utvides med opptil 4 år.

